

Чепуренко Янна Олексіївна кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, доцент, старший науковий співробітник лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання, Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України, м. Київ, тел. (066) 678-60-64, <https://orcid.org/0000-0001-5139-4343>

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Анотація. У статті досліджено чинники, що впливають на формування загальних принципів управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти в умовах державно-приватного партнерства. На основі дослідження запропоновано ряд загальних принципів управління, які забезпечують ефективне і результативне управління закладом освіти в умовах реалізації проектів державно-приватного партнерства. Автором зазначається, що доцільність дослідження питання державно-приватного партнерства обумовлена важливістю цієї інституції в умовах сталого розвитку країни, активних процесів реформування, оптимізації, модернізації та реструктуризації системи професійної (професійно-технічної) освіти.

Запропоновані загальні принципи управління визначаються на основі сутності, природи, законів, закономірностей та принципів державно-приватного партнерства, закономірностей та принципів управління закладом освіти та сутністю державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти. Автором визначено і обґрунтовано загальні принципи управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти в умовах державно-приватного партнерства. Такими є принципи: науковості, системності, цілісності системи управління, цілеспрямованості, оптимальності, ефективності, плановості, правової захищеності управлінських рішень, взаємоузгодженості при ухваленні рішень, ієрархічності, розподілу праці, гнучкості. Для ефективної роботи в умовах державно-приватного партнерства доцільно управлінській системі закладу професійної (професійно-технічної) освіти застосовувати також інші групи принципів управління такі, як: організаційні, принципи з формування та розвитку управлінських компетентностей та інші групи принципів, що будуть відповідати специфіці управління конкретного закладу освіти в умовах державно-приватного партнерства. Такі принципи мають будуватися на здійсненні об'єктивного аналізу співпраці партнерів для досягнення спільної мети – підготовки якісного потенціалу

працівників для ринку праці відповідно до його вимог і особливостей, соціально-економічної ситуації. Запропоновані загальні принципи зумовлені законами та закономірностями функціонування закладу професійної (професійно-технічної) освіти та приватними організаційним системами (бізнес-структурами, приватними підприємствами). Загальні принцип управління забезпечують закладу освіти якісну і результативну діяльність та вичерпну реалізацію функцій, закріплених за державно-приватним партнерством.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, заклад професійної (професійно-технічної) освіти, заклад освіти, управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти, принципи управління.

Chepurenko Yanna Oleksiivna PhD in History, Senior Researcher, Associate Professor, Senior Researcher at the Laboratory of Foreign Systems of Vocational Education and Training, Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, tel.: (066) 678 60 64, <https://orcid.org/0000-0001-5139-4343>

GENERAL PRINCIPLES OF MANAGEMENT OF A VOCATIONAL (VOCATIONAL-TECHNICAL) EDUCATION INSTITUTION IN THE CONTEXT OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP

Abstract. The article examines the factors influencing the formation of general principles of management of a vocational (vocational-technical) education institution in the context of public-private partnership. Based on the research, a number of general principles of management are proposed that ensure effective and efficient management of an educational institution in the context of the implementation of public-private partnership projects. The author notes that the expediency of studying the issue of public-private partnership is due to the importance of this institution in the context of sustainable development of the country, active processes of reform, optimization, modernization and restructuring of the vocational (vocational-technical) education system.

The proposed general principles of management are determined on the basis of the essence, nature, laws, laws and principles of public-private partnership, laws and principles of management of an educational institution and the essence of public-private partnership in the field of vocational (vocational-technical) education. The author defines and substantiates the general principles of management of a vocational (vocational-technical) education institution in the context of public-private partnership. These are the principles of: scientificity, systematicity, integrity of the management system, purposefulness, optimality, efficiency, planning, legal protection of management decisions, mutual coordination in decision-making, hierarchy, division of labor, flexibility. For effective work in the conditions of public-private partnership, it is advisable to apply other groups of management

principles to the management system of a vocational (vocational) education institution, such as: organizational, principles for the formation and development of managerial competencies and other groups of principles that will correspond to the specifics of the management of a particular educational institution in the conditions of public-private partnership. Such principles should be based on an objective analysis of the cooperation of partners to achieve a common goal - the preparation of high-quality potential of employees for the labor market in accordance with its requirements and characteristics, socio-economic situation. The proposed general principles are determined by the laws and laws of the functioning of a vocational (vocational) education institution and private organizational systems (business structures, private enterprises). General management principles ensure that the educational institution performs high-quality and effective activities and comprehensively implements the functions assigned to the public-private partnership.

Keywords: public-private partnership, vocational (vocational-technical) education institution, educational institution, management of a vocational (vocational-technical) education institution, management principles.

Постановка проблеми. Актуальність питання державно-приватного партнерства (далі ДПП) обумовлена важливістю цієї інституції в умовах сталого розвитку країни, активних процесів реформування, оптимізації, модернізації та реструктуризації системи професійної (професійно-технічної) освіти. Важливе місце у цих процесах займає управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти (далі ЗП(ПТ)О), який впроваджує у свою діяльність ДПП. В таких умовах ДПП проявляється як дієвий механізм підвищення соціально-економічної ролі ЗП(ПТ)О у формуванні кадрового потенціалу держави, реалізації освітньої політики України, інноваційного розвитку, впровадження кращого зарубіжного досвіду застосування сучасних управлінських технологій. ДПП на зараз активно впроваджується у практику діяльності ЗП(ПТ)О тому потребує наукового обґрунтування, розробки теоретичної, методологічної та праксеологічної складових.

Мета статті – дослідження загальних принципів управління ЗП(ПТ)О в умовах ДПП і запропонувати систему принципів, які можуть бути використані у розвитку теоретичних та методологічних засад ДПП в управлінні закладом освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Система знання з управління закладом освіти, яка стає підґрунтям розробки загальних принципів управління ЗП(ПТ)О в умовах ДПП, сформована рядом досліджень українських вчених Ю. Барабаша, Є. Березняка, В. Бондаря, О. Боднаря, М. Гузика, Л. Даниленко, Г. Єльнікової, І. Жерносека, Н. Коломінського, Б. Коротяєва, Л. Карамушки, О. Коберника, С. Клепка, В. Луначека, В. Лугового, О. Мармази, Г. Цехмістрової, Є. Хрикова та інших. Особливе місце у дослідженні управлінських процесів у закладі освіти належить роботам В. Сухомлинського.

Природа, сутність ДПП, його онтологія та семантика, закони і закономірності розвитку аналізувалися у працях українських і зарубіжних вчених Р. Аронетіса, Б. Винницького, Є. Гайко, М. Гедз, О. Головінова, В. Голяна, В. Гарбарининої, С. Грищенко, Дж. Делмон, А. Клименка, Х. Крамер, В. Корольова, М. Лендбел, Д. Міранди, Д. Мендес, Ф. Монтейро, Б. Онищук, К. Павлюка, С. Павлюк, О. Полякової, К. Теус, Є.Удовенко, К. Фелсінгера, П. Шилепницького та інших.

З огляду на актуальність інституту ДПП, активно досліджуються особливості та технології його впровадження у різних сферах, зокрема і у сфері освіти. Активно досліджуються питання впровадження ДПП у сферу професійної (професійно-технічної) освіти. Предметне поле дослідження ДПП у професійній (професійно-технічній) освіті достатньо широке, про що свідчать результати наукових досліджень таких вчених, як Ю. Люлькова, О. Москвічова, Н. Ничкало, В. Радкевич, О. Радкевич, З. Рябова, О. Слободяник (структурно-генетичний та структурно-функціональний аналіз державно-приватного партнерства у професійній (професійно-технічній) освіті); В. Попова (економічні засади ДПП у сфері професійної (професійно-технічної) освіти); С. Кравець (правові засади ДПП); Д. Вороніна-Пригодій, А. Джурило, Р. Фриз (аналіз зарубіжного досвіду ДПП у сфері професійного навчання); Г. Виноградська, Н. Чернецова, Є. Царьова (праксеологічні засади реалізації ДПП у ЗП(ПТ)О).

Отже, на зараз склалося підґрунтя для розробки методологічних засад, зокрема дослідження і визначення загальних принципів управління ЗП(ПТ)О в умовах ДПП.

Виклад основного матеріалу. Дослідниками терміносистеми ДПП визначається, що, «державно-приватне партнерство за своїм змістом є доволі широким поняттям, яке у зв'язку з цим трактується у літературі по-різному: як система відносин держави і бізнесу, як конкретні проекти між державними та приватними партнерами, як форма співробітництва, як альянс, як соціальний інститут, як форма ринкової взаємодії, як особливий механізм тощо [1, С.44]. Така ситуація дозволяє визначати природу ДПП з точки зору його багатогранності, багатогалузевого застосування і формувати на цій основі теоретичні та методологічні засади його функціонування.

Перш за все, слід зауважити, що визначення поняття державно-приватного партнерства міститься в Законі України «Про державно-приватне партнерство», який визначає: «державно-приватне партнерство – співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України "Про управління об'єктами державної власності" здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, Національною академією наук України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та кому-

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

нальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом» [2].

Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD) державно-приватне партнерство визначає як «довгострокові партнерські договори між урядом та приватним партнером, на основі яких приватний партнер надає та фінансує державні послуги, використовуючи основні засоби, та розподіляє відповідний ризик» [3].

Такі визначення ДПП окреслюють його сутність, визначають основні функції та механізм реалізації. Науковцями в подальшому ці аспекти розвиваються і уточнюються відповідно до запровадження партнерських відносин в конкретній галузі. Так, досліджуючи процес ДПП в галузі професійної (професійно-технічної) освіти Радкевич В. зазначає, що цей процес у сфері професійної (професійно-технічної) освіти ґрунтується на позиціях «системи довгострокових, взаємовигідних договірних економічних та організаційних відносин державних і недержавних суб'єктів з метою залучення додаткових інвестицій у розвиток П(ПТ)О, підвищення рівня спільної відповідальності за прийняття рішень, що становлять суспільний інтерес, досягнення педагогічного, соціального та економічного ефектів» [4, С.111]. У цьому визначенні окреслюються особливості реалізації ДПП в конкретній галузі (в освіті) та у певній системі освіти (у професійній (професійно-технічній) освіті). Це підтверджує думку, щодо багатогалузевого використання ДПП та особливостей його впровадження в різних сферах.

У сучасних умовах активного запровадження ДПП та його подальшого розвитку вбачається доцільним розробка принципів управління організаційною системою в умовах ДПП.

Принципи управління є основоположними імперативами реалізації управлінських функцій, відображають закономірності управління та особливості суб'єктно-об'єктної взаємодії в умовах ДПП. Порушення чи недотримання принципів призводить до неефективності управління та його руйнування, що негативним чином відбивається на діяльності будь-якої організаційної системи. Кожен принцип має власні засоби та технології реалізації, які разом створюють цілісний процес управління, від якого буде залежати якість функціонування цієї системи. Ефективне та результативне управління ґрунтується на дотриманні певних принципів.

Поняття «принципи» у науковому контексті визначається як «першопочаток, те, що лежить в основі певної сукупності фактів, теорії, науки. У межах теоретичного знання «принципи» означають вимогу розгортання самого знання у систему, де всі теоретичні положення логічно пов'язані між собою і впливають певним чином одне з одного. Будь-яка теоретична система знання ґрунтується на принципах, пов'язаних між собою» [5, С.519].

В управлінні під принципами доцільно розуміти «основні правила, ідеї, норми поведінки, розроблені управлінською наукою і практикою, відповідно до яких функціонує і розвивається вся управлінська система» [6, С.27]. В основі принципів завжди є закони і закономірності суспільного розвитку, особливості розвитку об'єкта, для якого формуються ці принципи, узагальнення раціонального досвіду управління. Принципи в управлінні формуються під впливом системи пріоритетів та цінностей, що функціонують в певному середовищі, сфері, галузі, відносно яких застосовуються ці принципи.

Основні принципи державно-приватного партнерства визначені у Статті 3 Закону України «Про державно-приватне партнерство». Такими принципами є:

- рівність перед законом державних та приватних партнерів;
- заборона будь-якої дискримінації прав державних чи приватних партнерів;
- узгодження інтересів державних та приватних партнерів з метою отримання взаємної вигоди;
- забезпечення вищої ефективності діяльності, ніж у разі здійснення такої діяльності державним партнером без залучення приватного партнера;
- незмінність протягом усього строку дії договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства, цільового призначення та форми власності об'єктів, що перебувають у державній або комунальній власності чи належать Автономній Республіці Крим, переданих приватному партнеру;
- визнання державними та приватними партнерами прав і обов'язків, передбачених законодавством України та визначених умовами договору, укладеного у рамках державно-приватного партнерства;
- справедливий розподіл між державним та приватним партнерами ризиків, пов'язаних з виконанням договорів, укладених у рамках державно-приватного партнерства; визначення приватного партнера на конкурсних засадах, крім випадків, встановлених законом [2].

Ряд вчених, досліджуючи структурні та функціональні особливості ДПП, зазначають основні принцип цього процесу. Зокрема наголошують, що формування та розвиток проектів державно-приватного партнерства відбувається на наступних принципах:

- пріоритетність інтересів держави;
- ефективний розподіл ризиків між сторонами;
- політична підтримка держави;
- принципи прозорості, згідно з яким суспільство на задоволення потреб якого спрямовані дії партнерів, має доступ до інформації відносно їх діяльності;

- партнерський, рівноправний характер відносин між сторонами;
- гарантованість джерел ресурсів партнерів;
- економічна паритетність;
- економічна (чи соціальна) ефективність реалізації проектів державноприватного партнерства;
- відповідальність сторін державно-приватного партнерства за дотримання договірних засад співробітництва та досягнення її кінцевої мети;
- повнота розкриття інформації про реалізацію і наслідки державно-приватного партнерства [8, С.12-13].

Також науково обґрунтованими і такими, що доповнюють та уточнюють бачення принципів ДПП є: впровадження технологій випереджаючого розвитку; проектування і моделювання; відкритості і суспільної участі; безперервності інноваційного розвитку; пріоритетності і стратегічного інвестування [9, С.100]. Зазначені принципи ДПП дають змогу визначити принципи, які мають діяти в умовах управління певною організаційною системою (державним підприємством, установою, організацією та бізнес-структурою, приватним підприємством). Для визначення загальних принципів управління ЗП(ПТ)О в умовах ДПП доцільно звернутися до принципів управління закладом освіти та принципів ДПП у професійній (професійно-технічній) освіті. Принципи управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти в умовах ДПП формуються на основі законів та закономірностей розвитку системи ДПП в суспільстві, у сфері професійної (професійно-технічної) освіти та особливостей управління закладом освіти у цій сфері. Принципами управління закладом освіти вченими визначаються «фундаментальні, теоретично обґрунтовані й практично перевірені положення, що мають об'єктивну, реальну природу, відбивають стійкі тенденції та закономірності, притаманні системі управління» [10, С.47]. Наукове осмислення та обґрунтування принципів державно-приватного партнерства зроблено Радкевич В. Науковець зазначає, що «розвиток ДПП у сфері П(ПТ)О ґрунтується на положеннях принципів: інтегративності; співробітництва й пошуку компромісів; соціального партнерства; зв'язку теорії з практикою і продуктивною діяльністю; децентралізації управління; рівноправності партнерів; узгодження інтересів сторін партнерства; соціальної відповідальності; бенчмаркінгу; спільного фінансування; розподілу ризиків між партнерами» [4, С.112]. Сучасна парадигма управління закладами П(ПТ)О, на думку вчених, «визначається системою певних керуючих норм, дій, суб'єктів управління, які відповідають соціальному замовленню суспільства та ґрунтуються на принципах управління: демократизації, гуманності, педагогічної цілеспрямованості, раціональної організації управлінської праці, стандартизації тощо» [10].

Загальні принципи ДПП в управлінні закладом професійної освіти за змістом і спрямованістю об'єктивно відображають сутність явищ і реальних процесів управління ЗП(ПТ)О і відповідають законам, закономірностям, як процесу управління, так і сутності та функціям ДПП. Вони є консолідованими принципами результативної та взаємовигідної для всіх партнерів діяльності з обов'язковими елементами інновації та соціоорієнтованими функціями.

Принцип науковості передбачає цілеспрямований вплив на систему управління ЗП(ПТ)О в умовах ДПП та на її окремі елементи на підставі попереднього пізнання і застосування закономірностей, сучасних парадигм та тенденцій розвитку з метою забезпечення ефективної спільної діяльності партнерів. Цей принцип забезпечує керівнику сприятливі умови управління проектом ДПП на основі науково обґрунтованого знання.

Принцип системності в управлінні ЗП(ПТ)О в умовах ДПП спрямовується на забезпечення структурної та функціональної єдності системи спільного партнерського управління, своєчасного виявлення проблем та їх вирішення на шляху досягнення мети та результатів конкретного проекту ДПП, вирішення соціальних, освітніх, економічних, фінансових та інших проблем, що виникають в процесі управління закладом освіти. Даний принцип забезпечує побудову такої управлінської моделі у ЗП(ПТ)О, яка б відображала усі особливості управління проектом ДПП, усі функціональні зв'язки для забезпечення ефективної та результативної роботи закладу освіти та партнерської організаційної системи.

Реалізація *принципу цілісності системи управління* передбачає встановлення у процесі управлінських комунікацій між партнерами взаєморозуміння, дотримання єдиних норм і правил організаційної, управлінської, виконавчої культури, що спрямоване на досягнення цілей ДПП. Цей принцип активний і важливий в контексті співпраці освітньої установи і приватного партнера, які здійснюють управлінські функції як у своїх організаційних системах, так і в межах узгодженого проекту. Також цей принцип проявляється у застосуванні усієї системи управлінських технологій, механізмів та інструментів для досягнення мети конкретного проекту ДПП. Ознакою ДПП є те, що фінансові ризики і затрати, а також досягнуті результати розподіляються між сторонами у визначених наперед пропорціях [8]. Це відбивається і на системі управління, яка при функціонуванні партнерства набирає властивостей підсистеми як для закладу освіти, так і приватного партнера. Для ефективного управління необхідно гармонійно організувати функціонування як загальної систем управління ЗП(ПТ)О, так і її підсистеми – проекту ДПП.

Принцип цілеспрямованості зорієнтований на визначення та реалізацію спільної мети партнерів по проекту, зорієнтованої на забезпечення ринку праці тими фахівцями, які відповідають його потребам, впровадження інноваційних технологій навчання, забезпечення розвитку педагогічних працівників шляхом підвищення їхньої кваліфікації для ефективної реалізації

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

проекту ДПП. Визначення мети передбачає поєднання цілей усіх партнерів, усіх працівників з ефективною реалізацією проекту і тим самим розвитку закладу освіти.

ДПП характеризується взаємовигідним партнерством для досягнення спільної мети. *Принцип оптимальності* в управлінні ЗП(ПТ)О в умовах ДПП пов'язаний з потребою обрання найкращого способу вирішення завдань закладу освіти через оптимальні управлінські технології. Також цей принцип спрямований на раціональну та результативну організацію ДПП з найбільш доцільними партнерами, на застосування в управлінні проектом ДПП технологій, які притаманні системі управління державним закладом та приватним підприємством. Цей принцип дає змогу вдосконалювати систему управління ЗП(ПТ)О та підвищувати можливості управління в умовах невизначеності та ризиків.

Принцип ефективності в управлінні ЗП(ПТ)О зумовлює необхідність реалізації завдань проекту ДПП на основі раціональності, доцільності, вирішення поставлених цілей у відповідно визначені терміни, за найменших витрат фінансових та людських ресурсів при забезпеченні максимально позитивного результату.

Управлінська діяльність підпорядковується процесу планування, що зумовлює наявність *принципу плановості*. Сутність цього принципу полягає у розробленні узгоджених між партнерами планів та їх реалізації у визначені терміни і з використанням певних ресурсів. Планування, як одна із функцій управління, визначає основні показники проекту ДПП, способи їх досягнення, а також передбачає процедуру ухвалення рішень, терміни їх виконання, зміни у структурі проекту, необхідні фінансові і людські ресурси, тощо.

Для ефективною, оптимальною і результативною реалізації проектів ДПП необхідно дотримання ряду правових норм. Це зумовлює у системі принципів управління ЗП(ПТ)О *принцип правової захищеності управлінських рішень*. Система правових актів, що регулюють взаємовідносини партнерів при реалізації проектів ДПП достатньо розгалужена, то ж прийняття управних рішень у таких умовах вимагає від керівників-партнерів знання чинного законодавства і ухвалення управлінських рішень лише з урахуванням відповідності їх правовим нормам.

Принцип взаємоузгодженості при ухваленні управлінських рішень є специфічним принципом, характерним для управління в умовах ДПП. Ухвалення рішень має відбуватися на паритетних засадах, на основі консенсусу. Відповідно до того, що у процесі реалізації ДПП консолідується, об'єднуються ресурси і вклади закладу освіти і приватного партнера, то і ухвалення рішень має відбуватися відповідно до офіційної партнерської угоди. Ознакою ДПП є взаємовигідне співробітництво, то ж і в управлінні доцільно дотримуватися спільного ухвалення рішень на основі раціональної співпраці.

Принцип ієрархічності передбачає поділ управлінської праці, тобто виділення рівнів управління та їх підпорядкування. Для управління ЗП(ПТ)О

ієрархічний характер відносин учасників проєкту, заснованих на паритетній рівності прав та відповідальності учасників, є таким що відповідає природі і сутності ДПП. Із зазначеним принципом повзаний і *принцип розподілу праці*, спрямований на чітке визначення конкретних повноважень і конкретних обов'язків щодо реалізації цих повноважень у проєкті ДПП кожною стороною.

Принцип гнучкості при реалізації проєкту ДПП поліпшує виконання поставлених перед партнерами завдань. Цей принцип передбачає врахування вимог зовнішнього середовища для залагодженої та результативної роботи в проєкті ДПП, яка має ґрунтуватися на передбаченні певних змін, ризиків та мати план і знати технології реагування на них. ДПП з негнучкою структурою управління ризикує не справитися з проблемами, які виникають у зв'язку з економічними, політичними, соціальними змінами та попитом ринку праці.

Слід зауважити, що усі принципи управління тісно взаємозалежні та взаємообумовлені.

Висновки. З огляду на викладене, слід зазначити, що для ефективної роботи в умовах ДПП доцільно управлінській системі ЗП(ПТ)О застосовувати також інші групи принципів управління такі як: організаційні, принципи з формування та розвитку управлінських компетентностей та інші групи принципів, що відповідають специфіці управління в умовах ДПП конкретного закладу освіти. Такі принципи мають будуватися на здійсненні об'єктивного аналізу співпраці партнерів для досягнення спільної мети – підготовки якісного потенціалу працівників для ринку праці відповідно до його вимог і особливостей, соціально-економічної ситуації, в якій функціонує цей заклад освіти.

ДПП як узгоджена дія між ЗП(ПТ)О та приватним партнером, заснована на їх взаємовигідному співробітництві у певних правових межах, використанні ресурсів та поділу ризиків, має підпорядковуватися певним принципам. Такі принципи зумовлені законами та закономірностями функціонування ЗП(ПТ)О та приватними організаційними системами (бізнес-структурами, приватними підприємствами), управлінськими процесами, що визначені як загальноприйняті та раціональні. Загальні принципи управління ЗП(ПТ)О забезпечуватимуть якісну і результативну діяльність та вичерпну реалізацію функцій, закріплених за ДПП.

Література

1. Комарницька Г. О. Сутність державно-приватного партнерства та його активізування в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності. *Проблеми економіки*. 2019. № 1 (39). С.46-51.
2. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. Дата оновлення: 27.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 01.11.2024)
3. Organisation for Economic Cooperation and Development. URL: <http://www.oecd.org/gov/budgeting/oecd-principles-for-public-governance-of-public-private-partnerships.htm>
4. Радкевич В. О. Принципи розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в повоєнний час. *Професійна педагогіка*. 2022. №2(25). С.104-114.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

5. Філософський енциклопедичний словник. К. : Абрис, 2002. 742 с.
6. Менеджмент /за ред. Г. В. Щекіна. К. : МАУП, 2007. 816 с.
7. Павлюк К. В., Павлюк С .М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2010. Вип. 17. С.10-19.
8. Удовицька Є. А. Сутність і роль державно-приватного партнерства в інновацій- ному розвитку. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип.3. С. 99-102 .
9. Управління закладом освіти: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, О.С. Боднар, В.В. Радул, О.М. Старокожко, Ю.І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
10. Бородієнко О. Управління закладами професійної (професійно-технічної) освіти в кризових умовах: посібник [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740890/>

References:

1. Komarnytska, H.O. (2019). Sutnist derzhavno-pryvatnoho partnerstva ta yoho aktyvizuvannya v umovakh rozvytku investytsiino-innovatsiinoi diialnosti [The essence of public- private partnership and its activation in the conditions of the development of investment and innovation activities]. *Problemy ekonomiky*, 1(39), 46-51 [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy «Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo» [Law of Ukraine "On Public- Private Partnership"]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> [in Ukrainian].
3. Sait Organisation for Economic Cooperation and Development. [Sait Organisation for Economic Cooperation and Development]. *oecd.org/en*. Retrieved from <http://www.oecd.org/gov/budgeting/oecd-principles-for-public-governance-of-public-private-partnerships.htm> [in France].
4. Radkevych, V.O. (2022). Pryntsypy rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity v povoienni chas [Principles of development of public-private partnership in the field of vocational (vocational and technical) education in the post-war period]. *Profesiina pedahohika*, 2(25), 104-114 [in Ukrainian].
5. *Filosofskiy entsyklopedychnyi slovnyk*. (2002). [Philosophical Encyclopedic Dictionary]. Kyiv : MAUP [in Ukrainian].
6. Shchekin, H. V. (Eds.). (2007). *Management [Management]*. Kyiv : MAUP [in Ukrainian].

7. Pavliuk, K.V., & Pavliuk, S.M. (2010). Sutnist i rol derzhavno-pryvatnoho partnerstva v sotsialno-ekonomichnomu rozvytku derzhavy [The essence and role of public-private partnership in the socio-economic development of the state]. *Naukovi pratsi KNTU. Ekonomichni nauky*, 17, 10-19 [in Ukrainian].

8. Udovytska, Ye.A. (2016). Sutnist i rol derzhavno-pryvatnoho partnerstva v innovatsiinomu rozvytku [The essence and role of public-private partnership in innovative development]. *Ekonomika i suspilstvo*, 3, 99-102 [in Ukrainian].

9. Nemchenko, S.H., Kryzhko, V.V., Bodnar, O.S., Radul, V.V., Starokozhko, O.M., & Kondratenko, Yu.I. (2022). *Upravlinnia zakladom osvity [Management of the educational establishment]* (2nd ed.). Berdiansk: BDPU [in Ukrainian].

10. Borodiienko, O. (2024). *Upravlinnia zakladamy profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity v kryzovykh umovakh: posibnyk [Management of vocational (vocational) education institutions in crisis conditions: a manual]*. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740890/> [in Ukrainian].